

Här bygger de ett

Det går att **påverka**, bygga in gemenskap och samtidigt pressa hyran. På **Hägerstensåsen** är hyresgästerna med redan i planeringen.

TEXT CECILIA LANDMARK

➔ Det är gråkallt och regnet hänger i luften. Medlemmarna i Kollektivhusföreningen Kombo ska strax ha möte i Hägerstensåsens medborgarhus. Men de har stämt träff på en liten bergkulle precis bredvid tunnelbanestationen. Det är här deras hus ska ligga.

Familjebostäder bygger fyra hus på berget. Totalt ska det bli 99 nya hyresrätter, varav 33 i det hus som ska bli kollektivhus.

– Det är jätteroligt att det blir ett nytt kollektivhus. Det är väldigt bra att vi gör det möjligt för fler att bo i kollektiv, det är något som efterfrågas, säger Ann-Margarethe Livh, ordförande i Familjebostäder.

När föreningen nu bänkar sig i möteslokalen har de ett konkret förslag att prata om och dessutom en känsla för platsen där huset ska stå.

På utsidan blir kollektivhuset ett vanligt punkthus, likt de som kommer att ligga bredvid. Insidan skiljer sig däremot från ett vanligt hyreshus. På bottenvåningen finns ett öppet "torg", en mötesplats med postfack och anslagstavlor.

Här finns också husets hjärta, storköket med intilliggande matsal och allrum. Fem dagar i veckan lagar medlemmarna mat och äter tillsammans. Därför är det extra viktigt att köket blir funktionellt.

– Köket är ritat av en storkökskonsult, allt är i rostfritt. Här finns mycket att

FÖRENINGEN KOMBO

Kollektivhusföreningen Kombo bildades 2008 och har över 200 medlemmar.

Föreningen arbetar aktivt med att planera ett kollektivhus på Hägerstensåsen med 33 lägenheter.

Familjebostäder är det kommunala bostadsbolaget i Stockholms stad som fått i uppdrag att bygga kollektivhus. I bolaget finns i dag fem kollektivhus, varav tre vänder sig till personer över 40 år med utflugna barn.

göra så att det blir mer hemlikt, säger Bengt Etzler, som själv är arkitekt och sitter i Kombos styrelse och är sammankallande i föreningens arkitekturgrupp som deltar i husets planering.

Föreningen har varit på studiebesök hos andra kollektivhus och flera av medlemmarna har själva erfarenheter av matlag och gemensamma middagar i tidigare boenden. I kollektivhusets markplan finns, förutom kök, gästrum, hobbyrum och tvättstuga. Högst upp i

huset finns två takterrasser och en lokal där det går att ha möten och mindre fester. En uteplats planeras med bärbuskar, blommor och kompost.

Mötesledaren Elin Persson, också hon arkitekt, visar på ritningarna hur de vill ändra planlösningen. Fyra lägenheter på varje våningsplan har gjorts om till fem. Det ger både fler lägenheter och en rimligare hyra.

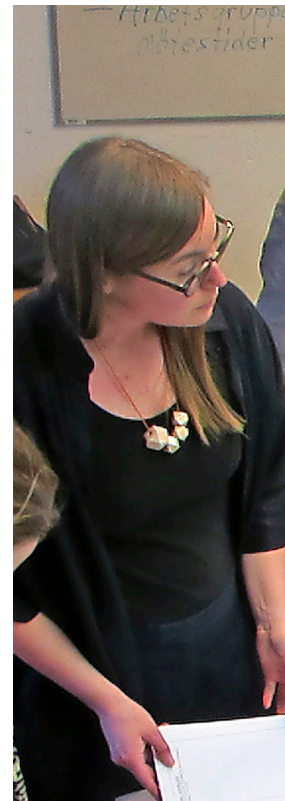
Ett av ändringsförslagen är att ersätta en vägg med glasparti och skjutdörr med en vanlig vägg.

– Det är ett starkt krav från föreningen. Både för att det är mest ekonomiskt och mer praktiskt, säger Elin Persson.

Familjebostäder har ett särskilt direktiv från staden att vara det bostadsbolag som utvecklar kollektivhus. Hälften av det 20-tal kollektivhus som finns i Stockholm ägs av ett kommunalt bostadsbolag. Resten är bostadsrätter. Huddinge, Värmdö och Södertälje har kollektivhus och i flera kommuner i länet finns föreningar som planerar att starta.

– Det finns stora fördelar med att bo i kollektivhus, särskilt för äldre som många gånger sitter ensamma i sina lägenheter, säger Bengt Etzler.

Om det är särskilt många arkitekter som engagerar sig vet han inte, men undersökningar pekar på att de som bor i kollektivhus ofta gillar att göra saker tillsammans. ☺

Granskning. Ritningarna på från arkitekturgruppen visar

På plats. Den här kullen vid station är framtida boplat

STOCKHOLM DIN LOKALA REDAKTION

Tipsa oss!

REDAKTÖR
Kenneth Samuelsson
Stockholm
010-459 20 36
kenneth.samuelsson@hemhyra.se

REDAKTÖR
Roger Rosenlund
Stockholm
010-459 13 75
Stockholm@hemhyra.se

REDAKTÖR
Cecilia Landmark
Stockholm
010-459 19 84
cecilia.landmark@hemhyra.se

"Det är jätteroligt att det blir ett nytt kollektivhus."

Ann-Margarethe Livh, ordförande i Familjebostäder

Det här är något för dig

- ➔ ... om du vill ha tillgång till verkstad, bibliotek, bastu och gästrum i huset där du bor och kunna dela på borrarmskin och symaskin med dina grannar.
- ➔ ... om du gillar att sätt dig vid ett dukat middagsbord mot att du hjälper till att laga maten ibland.
- ➔ ... om du uppskattar trygghet och gemenskap med grannarna men också att kunna stänga dörren om dig.

eget kollektivhus

Läs mer här:

1. Mer om Kollektivhusföreningen Kombo på kollektivhuskombo.se
2. Kollektivhus NU är föreningen för hela landet: kollektivhus.nu
3. På byggemenskap.se finns aktuella projekt.

FOTO CECILIA LANDMARK

kollektivhuset har studerats nog och förslag till flera justeringar ligger på bordet. Elin Persson och Bengt Etzler hur de tänkt.

Hägerstensåsens t-baneför Bengt Etzler med flera.

Vision. Så här skulle huset kunna se ut när det är klart. Tyréns är arkitekterna bakom och Skanska ska bygga.

ILLUSTRATION: TYRÉNS

Kök. I kollektivhuset Tre Portar i Skarpnäck fixas brunch i köket. Kombo har hämtat inspiration från andras kök.

FOTO KERSTIN KARNEKULL

Historiska kollektivhus

1. Hemgården på Östermalm var först, byggdes 1906.
2. I Markeliushuset på Kungsholmen fanns mathiss till restaurangen, dagis och tvättnedkast. Bostadsrättsföreningen Fågelbåret driver och vårdar huset.
3. Utkiken på Folkungagatan, byggt 1883, saknar centralvärme och toalett i lägenheten. Men hyran är Svenska Bostäders lägsta.

"Här finns mycket att göra så att det blir mer hemlikt."
Bengt Etzler,
Kombo

Byggemenskap floppade

- ➔ Att gå ihop och bygga ett eget hus är ett vanligt sätt att lösa bostadsbristen i Tyskland. I Sverige finns ett 15-tal.
- ➔ Stockholms stad bjöd in privatpersoner att i grupp bygga sitt framtida boende i Mäläräng, Skärholmen. Sista ansökningsdag var 31 augusti. Ingen grupp sökte.
- ➔ Däremot anmälde sig tre arkitektbyråer för att hjälpa intresserade grupper. Projektets framtid är nu oklar.